31990L0088

TARYBOS DIREKTYVA,
1990 m. vasario 22 d.
iš dalies keičianti Direktyvą 87/102/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su vartojimo kreditu, suderinimo

(90/88/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą [1],

bendradarbiaudama su Europos Parlamentu [2],

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę [3],

kadangi Tarybos direktyvos 87/102/EEB [4] 5 straipsnyje numatyta nustatyti Bendrijos metodą ar metodus bendros vartojimo kredito kainos metinei normai apskaičiuoti;

kadangi tam, kad būtų skatinamas vidaus rinkos kūrimas ir veikimas bei būtų užtikrinta, jog vartotojai pajus aukšto lygio apsaugos teikiamą naudą, pageidautina, kad visoje Bendrijoje būtų naudojamas tas pats minėtos bendros kredito kainos metinės normos apskaičiavimo metodas;

kadangi tam, kad būtų nustatytas šis metodas, taip pat remiantis bendros vartojimo kredito kainos apibrėžimu, pageidautina parengti bendrąją matematinę formulę bendros kredito kainos metinei normai apskaičiuoti ir kredito kainos dalims, kurios turėtų būti naudojamos atliekant skaičiavimą, nustatyti kartu nurodant išlaidas, į kurias neturi būti atsižvelgiama;

kadangi valstybės narės, kurios iki pranešimo apie šią direktyvą dienos taiko teisės aktus, leidžiančius apskaičiuoti bendros kredito kainos metinę normą pagal kitą matematinę formulę, pereinamuoju laikotarpiu gali ir toliau taikyti šiuos teisės aktus;

kadangi prieš pasibaigiant pereinamajam laikotarpiui Taryba, atsižvelgdama į sukauptą patirtį ir remdamasi Komisijos pasiūlymu, priima sprendimą, leidžiantį Bendrijoje taikyti bendrąją matematinę formulę;

kadangi pageidautina prireikus patvirtinti tam tikras hipotezes bendros kredito kainos metinei normai apskaičiuoti;

kadangi dėl ypatingo paskolų, kurių grąžinimas užtikrinamas įkeičiant nekilnojamąjį turtą, pobūdžio pageidautina, kad ši direktyva ir toliau tokiems kreditams būtų taikoma tik iš dalies;

kadangi informacija, kuri turi būti pateikta vartotojui rašytinėje sutartyje, turėtų būti išplėsta,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 87/102/EEB iš dalies keičiama taip:

1. 1 straipsnio 2 dalies d ir e punktai pakeičiami taip:

„d) „bendra vartojimo kredito kaina“ — tai visos išlaidos, įskaitant palūkanas ir kitus mokesčius, kuriuos vartotojas turi mokėti už kreditą.“;

---

(1) OL C 155, 1988 6 14, p. 10.
(2) OL C 96, 1989 4 17, p. 87 ir OL C 291, 1989 11 20, p. 50.
(3) OL C 337, 1988 12 31, p. 1.
(4) OL L 42, 1987 2 12, p. 48.

„e) bendros kredito kainos metinė norma „— tai bendra kredito kaina, kurią moka vartotojas, išreikšta kaip metinis bendros suteikto kredito kainos procentas ir apskaičiuota remiantis 1a straipsniu“.“

2. Įterpiamas šis straipsnis:

„1a. straipsnis

1. a) Bendros kredito kainos metinė norma, kuri kasmet prilyginama visų būsimų ar esamų įsipareigojimų (paskolų, grąžinamų sumų ir mokesčių), dėl kurių kreditorius ir skolininkas yra susitarę, dabartinei vertei, yra apskaičiuojama pagal II priede pateikiamą matematinę formulę.

b) III priede pateikiami keturi apskaičiavimo metodo pavyzdžiai.

2. Apskaičiuojant bendros kredito kainos metinę normą, „bendra vartojimo kredito kaina“, apibrėžta 1 straipsnio 2 dalies d punkte, nustatoma neįskaičiuojant:

i) mokesčių, kuriuos skolininkas moka už bet kokio savo įsipareigojimo, numatyto kredito sutartyje, nevykdymą;

ii) mokesčių, kurie nėra įtraukti į pirkimo kainą, tačiau kurie turi būti vartotojo sumokėti perkant prekes arba paslaugas neatsižvelgiant į tai, ar sandoris apmokamas grynaisiais pinigais ar pasinaudojant kreditu;

iii) mokesčių už lėšų pervedimą ir mokesčių už sąskaitos, skirtos grąžinti kreditą, palūkanoms ir kitiems mokesčiams mokėti, tvarkymą, išskyrus tuos atvejus, kai vartotojas šioje srityje neturi pakankamos pasirinkimo laivės ir kai tokie mokesčiai yra neįprastai dideli; tačiau ši nuostata netaikoma mokesčiams už grąžinamo kredito ar kitų mokamų sumų surinkimą, kad ir kaip būtų mokama — grynaisiais pinigais ar kitaip;

iv) narystės asociacijose ar grupėse mokesčių, kurie nustatomi ne kredito sutartyse, net ir tuo atveju, kai jie turi įtakos kredito teikimo sąlygoms;

v) mokesčių už draudimą ar garantijas; tačiau įskaičiuojami mokesčiai, kuriais užtikrinama, kad vartotojo mirties, invalidumo, ligos arba nedarbo atveju kreditoriui bus sumokėta suma, kuri yra lygi bendrai kredito ir atitinkamų palūkanų bei kitų mokesčių, kurie yra kreditoriaus iškelta sąlyga kreditui suteikti, sumai arba už ją mažesnė.

3. a) Jeigu šioje direktyvoje minimiems kredito sandoriams taikomi 1990 m. kovo 1 d. galiojantys nacionaliniai įstatymai, kurie nustato didžiausias leistinas tokių sandorių bendros kredito kainos metines normas, ir jeigu šios nuostatos leidžia į šias didžiausias leistinas normas neįtraukti kitų, nenurodytų 2 dalies i-v punktuose, įprastinių išlaidų, valstybės narės, skaičiuodamos būtent šių sandorių bendros kredito kainos metinę normą, kaip nurodyta šioje direktyvoje, gali neįtraukti pirmiau minėtų išlaidų, jeigu 3 straipsnyje išvardytais atvejais ir kredito sutartyje yra reikalaujama, kad vartotojui būtų pateikiama informacija apie tokią sumą ir jos įskaičiavimą į privalomus mokėjimus.

b) Nuo tos dienos, kai įsigalioja pagal šios straipsnio 5 dalies c punktą patvirtinta bendroji matematinė formulė bendros kredito kainos metinei normai Bendrijoje apskaičiuoti, valstybės narės negali taikyti a punkto.

4. a) Bendros kredito kainos metinė norma apskaičiuojama sudarant kredito sutartį ir nepažeidžiant 3 straipsnio nuostatų dėl skelbimų ir specialių pasiūlymų.

b) Apskaičiuojama darant prielaidą, kad kredito sutartis galioja sutartą terminą ir kad kreditorius bei vartotojas vykdo savo įsipareigojimus, laikydamiesi sutartyje nustatytų sąlygų ir terminų.

5. a) Nepaisant to, kas pasakyta šio straipsnio 1 dalies a punkte, valstybės narės, kurios iki 1990 m. kovo 1 d. skaičiuodamos bendros kredito kainos metinę normą taikė teisines nuostatas, leidžiančias naudoti kitą, nenurodytą II priede, matematinę formulę, trejus metus nuo 1993 m. sausio 1 d. gali ir toliau savo teritorijoje taikyti šią formulę.

Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrindamos, kad bendros kredito kainos metinei normai skaičiuoti kiekvienos iš jų teritorijoje būtų taikoma tik bendroji matematinė formulė.

b) Likus šešiems mėnesiams iki a punkte nurodyto termino pabaigos, Komisija pateikia Tarybai ataskaitą, prie kurios pridedamas pasiūlymas ir kuris atsižvelgiant į sukauptą patirtį leistų Bendrijoje taikyti bendrąją matematinę formulę bendros kredito kainos metinei normai apskaičiuoti.

c) Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba kvalifikuota balsų dauguma sprendimą priima iki 1996 m. sausio 1 d.

6. Jeigu kredito sutartyse yra numatytos palūkanų normos kitimo sąlygos, taip pat kitų įskaičiuojamų į bendros kredito kainos metinę normą mokesčių, kurių negalima tiksliai nustatyti tuo metu, kai ji apskaičiuojama, sumos arba dydžio kitimo sąlygos, bendros kredito kainos metinė norma apskaičiuojama darant prielaidą, kad palūkanos ir kiti mokesčiai yra fiksuoti ir bus taikomi iki sutarties pabaigos.

7. Apskaičiuojant bendros kredito kainos metinę normą, prireikus galima daryti šias prielaidas:

— jeigu sutartyje nenurodomas kredito limitas, suteikiamo kredito suma yra lygi atitinkamos valstybės narės nustatytai sumai, kuri neviršija 2 000 ekiu atitinkančios sumos;

— jeigu kredito grąžinimo grafikas nėra nustatytas ir jeigu jo negalima nustatyti pagal sutarties sąlygas ar suteikto kredito grąžinimo būdus, laikoma, kad kredito grąžinimo terminas yra vieneri metai;

— išskyrus tuos atvejus, kai nurodyta kitaip, jeigu sutartyje yra nurodyta daugiau negu vienas kredito grąžinimo terminas, kreditas suteikiamas ir grąžinamas artimiausiu sutartyje nurodytu terminu."

3. 2 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. 1 a ir 4-12 straipsnių nuostatos netaikomos kredito sutartims ar sutartims, kuriomis įsipareigojama suteikti kreditą, kurio grąžinimas užtikrinamas įkeičiant nekilnojamąjį turtą, jeigu tokioms sutartims dar netaikomos išimtys pagal šios direktyvos 1 dalies a punktą."

4. 4 straipsnio 2 dalis papildoma šiais punktais:

„c) mokėjimų, kuriuos vartotojas turi atlikti grąžindamas kreditą, taip pat palūkanų ir kitų mokesčių suma, mokėjimų skaičius ir periodiškumas ar datos; jeigu įmanoma, nurodoma ir visa šių mokėjimų suma;

d) kainos dalys, nurodytos 1a straipsnio 2 dalyje, išskyrus išlaidas, kurios yra susijusios su sutartinių įsipareigojimų nevykdymu ir kurios nebuvo įtrauktos apskaičiuojant bendros kredito kainos metinę normą, tačiau kurias vartotojas tam tikromis aplinkybėmis turi apmokėti, taip pat pridedamas tokias aplinkybes patvirtinantis dokumentas. Jeigu žinoma tiksli minėtų kainos dalių suma, ji yra nurodoma; kitu atveju, jeigu įmanoma, nurodomas arba apskaičiavimo metodas, arba kuo tikslesni įvertiniai duomenys."

5. 5 straipsnis panaikinamas.

6. Priedas tampa I priedu, o jo 1 dalis papildoma šiuo punktu:

„ix) vartotojo įsipareigojimas sutaupyti tam tikrą pinigų sumą, kuri turi būti padėta į specialią sąskaitą".

7. Direktyva 87/102/EEB papildoma II ir III priedais, kurie pridedami prie šios direktyvos.

2 straipsnis

1. Valstybės narės imasi priemonių, kurios, įsigaliojusios ne vėliau kaip iki 1992 m. gruodžio 31 d., įgyvendina šią direktyvą, ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimamų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1990 m. vasario 22 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

D. J. O'MALLEY

PRIEDAS

„II PRIEDAS

PAGRINDINĖ LYGYBĖ, IŠREIŠKIANTI PASKOLŲ IR GRĄŽINAMŲ SUMŲ BEI MOKESČIŲ EKVIVALENTIŠKUMĄ:

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{tK}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{tK'}}$$

Raidžių ir simbolių reikšmės:

K paskolos eilės numeris;

K′ paskolos grąžinimo ar mokesčių mokėjimo eilės numeris;

A_K K-ojo numerio paskolos suma;

A'_K K-ojo numerio grąžinamos paskolos suma:

$\sum$ suma;

m paskutinės paskolos eilės numeris;

m′ paskutinio paskolos grąžinimo ar mokesčių mokėjimo eilės numeris;

^{t}K laiko intervalas, išreiškiamas metais ir metų dalimis ir apimantis laikotarpį tarp pirmos paskolos suteikimo datos ir vėlesnių paskolų (nuo 2 iki m) suteikimo datų;

$^{t}K'$ laiko intervalas, išreiškiamas metais ir metų dalimis ir apimantis laikotarpį tarp pirmos paskolos suteikimo datos ir paskolos grąžinimų ar mokesčių mokėjimų datų (nuo 1 iki m′);

i bendros kredito kainos metinė norma, kurią galima apskaičiuoti (atliekant algebros veiksmus, nuoseklius skaičiavimus arba taikant kompiuterio programą), kai kitos lygybės sąlygos yra žinomos iš sutarties arba kitų šaltinių.

Pastabos

a) Abiejų sutarties šalių sumokėtos sumos nebūtinai turi būti vienodos ir mokamos vienodais intervalais.

b) Pradinė data yra pirmos paskolos suteikimo data.

c) Apskaičiuojant naudojami laiko intervalai tarp datų išreiškiami metais arba metų dalimis.

III PRIEDAS

APSKAIČIAVIMO PAVYZDŽIAI

Pirmasis pavyzdys

Paskolinta suma S = 1 000 ekiu.

Ji grąžinama vienu kartu sumokant 1 200 ekiu praėjus 18 mėnesių, t. y. 1,5 metų nuo paskolos suteikimo dienos.

Sudaroma lygybė: $1000 = 1\frac{200}{(1+i)^{1,5}}$

arba: $(1+i)^{1,5} = 1,2$

$1+i = 1,129243 \ldots$

$i = 0,129243 \ldots$

Šis dydis apvalinamas iki 12,9 % arba 12,92 % atsižvelgiant į tai, ar šis procentas apvalinamas iki dešimtosios ar šimtosios skaičiaus dalies laikantis valstybėje taikomos nuostatos arba įprastinės praktikos.

Antrasis pavyzdys

Sutartyje nurodyta suma S = 1 000 ekiu, bet kreditorius 50 ekiu pasilieka tyrimo ir administracinėms išlaidomas, todėl faktinė paskolos suma yra 950 ekiu; 1 200 ekiu grąžinama kaip ir pagal pirmąjį pavyzdį praėjus 18 mėnesių nuo paskolos suteikimo dienos.

Sudaroma lygybė: $950 = \frac{1}{(1+i)^{1,5}}$

arba: $(1+i)^{1,5} = \frac{1200}{950} = 1,263157 \cdots$

$1+i = 1,16851 \ldots$

$i = 0,16851 \ldots$ rounded off to 16,9 % or 16,85 %.

Trečiasis pavyzdys

Paskolinta suma, kuri lygi 1 000 ekiu, bus grąžinama per du kartus — kiekvieną kartą po 600 ekiu — atitinkamai po vienerių ir dvejų metų.

Sudaroma lygybė: $1000 = \frac{600}{1+i} + \frac{600}{(1+i)^2}$

Atlikus algebros veiksmus, apskaičiuojama, kad *i* = 0,1306623. Šis dydis apvalinamas iki 13,1 % arba 13,07 %.

Ketvirtasis pavyzdys

Paskolinta suma — 1 000 ekiu, kurią skolininkas grąžina taip:

po trijų mėnesių (0,25 metų)	272 ekiu
po šešių mėnesių (0,50 metų)	272 ekiu
po dvylikos mėnesių (1 metų)	544 ekiu
Iš viso	1 088 ekiu

Sudaroma lygybė:

$$1000 = \frac{272}{(1+i)^{0,25}} + \frac{272}{(1+o)^{0,50}} + \frac{544}{1+i}$$

Ši lygybė leidžia apskaičiuoti *i* atliekant nuoseklius skaičiavimus, kuriuos galima užprogramuoti kišeniniu skaičiuotuvu.

Gaunamas rezultatas:

i = 0,1321. Šis dydis apvalinamas iki 13,2 % arba 13,21 %.“